

## Huvudman

Nyfo AB  
Hälsovägen 11 A, 611 60 Nyköping  
Organisationsnummer: 556781-2291

## Ärendet

Tillsyn av Fokusskolan

## Beslut

### Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Nyfo AB en anmärkning avseende brister rörande skolans uppdrag att gestalta och förmedla värden, såsom individens frihet och integritet. Nyfo AB ska senast den 15 september 2022 vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

### Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att undervisningen är saklig, allsidig och vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, och att undervisningen är icke-konfessionell.

## Om ärendet

Skolinspektionen genomför under höstterminen 2021 och vårterminen 2022 en tematisk tillsyn av fristående skolor med konfessionell inriktning samt tillsyn av undervisning på vetenskaplig grund. Genom den tematiska tillsynen ska Skolinspektionen kontrollera om verksamheten följer gällande bestämmelser om att undervisningen är saklig, allsidig och vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, att undervisningen är icke-konfessionell samt om utbildning och undervisning bedrivs i enlighet med läroplanens värdegrund.

Fokusskolan i Nyköpings kommun har ingått i den tematiska tillsynen. Huvudman för verksamheten är Nyfo AB med organisationsnummer 556781-2291.

Skolinspektionen besökte Fokusskolan den 16 februari samt den 1 och 2 mars 2022. Vid besöken intervjuade myndigheten elever, lärare, rektorn och biträdande rektorn. Skolinspektionen genomförde även lektionsobservationer. Myndigheten har också tagit del av dokumentation som granskats i tillsynen.

Huvudmannen har yttrat sig över Skolinspektionens protokoll samt övrigt material av betydelse för beslutet.

## Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen). Dessa bestämmelser ligger till grund för samtliga bedömningar.

## Anmärkning

**Utbildning och undervisning ska bedrivas i enlighet med läroplanens värdegrund.**

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Både av dokumentationen som Skolinspektionen har tagit del av och av intervjuer med elever, lärare, rektorn och biträdande rektorn framkommer att Fokusskolan tillämpar en trivselregel. Denna trivselregel innebär bland annat att elever inte ska vara ihop med någon så att det syns under skoltid. Skolinspektionen har tagit del av skolans allmänna trivselregler. I dessa anges bland annat följande: Var inte "ihop" med någon så att det syns under skoltid utan var en god kamrat med alla och ett gott föredöme. Elever i samtliga intervjugrupper uppger att det finns en trivselregel på skolan som innebär att elever inte får visa att de är tillsammans så att det syns under skoltid. Elever från de lägre årskurserna uppger till exempel att man inte får visa att man är kär i någon medan elever från högre årskurser uppger att man kan vara ihop med någon men att man inte får visa det genom fysisk handling som till exempel pussar och kramar. De elever som har gått hela sin skoltid på Fokusskolan uppger att det är en regel som alla elever känner till. Elever som har bytt till Fokusskolan från en annan skola uppger att de får information om regeln i samband med att de ska börja på skolan.

Enligt elever är detta en regel på skolan som efterföljs och elever ger exempel på att lärare påtalar för elever om elever bryter mot regeln. Det finns elever i de lägre årskurserna som uppfattar att det kan bli allvarliga konsekvenser om någon elev på skolan bryter mot regeln.

Bland lärarna varierar det om lärarna har kännedom om regeln eller inte. Flertalet av de lärare som är relativt nya på skolan känner inte till regeln, medan de som har arbetat en längre tid på skolan känner till regeln. Lärarna som känner till regeln hänvisar till att det dels är en regel för att elever inte ska känna sig utanför dels utifrån att värna arbetsmiljön på skolan. Lärare uppger att det är ytterst sällan som de behöver påtala regeln för eleverna. Det har då handlat om att värna elevers och lärares arbetsmiljö då alla på skolan inte är intresserade av att ta del av elevernas fysiska kärleksyttringar i till exempel skolans korridorer.

Enligt rektorn finns regeln utifrån de normer som finns i dagens samhälle och för att eleverna ska lära sig fungera i samhället och arbetslivet. Rektorn uppger att elever och personal på skolan är varandras arbetsmiljö och därför måste alla tänka på hur de beter sig. När elever börjar på skolan informeras eleverna om regeln av biträdande rektorn. Av elevintervjuerna framgår att det råder oklarhet bland eleverna om syftet med regeln. Elever uppger att de har efterfrågat information om varför regeln finns, men att syftet med regeln fortfarande är otydligt för eleverna.

Av intervjuer med såväl elever, lärare som rektorn och biträdande rektorn framkommer att det finns lärare som säger till elever som öppet visar att de är ihop. Vidare framkommer av intervjuerna att det är sällan elever har blivit tillsagda.

### Rättslig reglering

I läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (SKOLFS 2010:37, 1. Skolans värdegrund och uppdrag) preciseras den värdegrund som ska gälla i skolan. Bland annat framgår att individens frihet och integritet är värden som skolan ska gestalta och förmedla.

### Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Fokusskolans trivselregel som innebär att elever inte ska vara ihop med någon så att det syns under skoltid inte överensstämmer med författningarnas krav när det gäller skolans uppdrag att gestalta och förmedla värden, såsom individens frihet och integritet. Att en elev väljer att uttrycka sina känslor för en person som den är ihop med i enlighet med de exempel elever på skolan uppger, ska enligt Skolinspektionens bedömning ses som ett individuellt uttryck som bestäms av eleverna själva. Däremot kan det finnas skäl för personal att i det enskilda fallet säga till elever om sådana känslouttryck skulle ske på lektionstid och påverka undervisningen negativt. Detsamma gäller om sådana känslouttryck sker på ett ordningsstörande sätt på raster eller under utbildningen i övrigt. Fokusskolans trivselregel som nu är i fråga, anser Skolinspektionen begränsar elevernas frihet på ett alltför ingripande sätt då eleverna överhuvudtaget inte får visa att de är ihop på skoltid. Detta är inte i överensstämmelse med skolans uppdrag att gestalta och förmedla värden.

## Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Nyfo AB:s verksamhet vid Fokusskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skolans uppdrag att gestalta och förmedla värden, såsom individens frihet och integritet. Utredningen visar att elever sällan tillrättavisas utifrån trivselregeln och att regeln inte tillämpas av samtliga lärare på skolan. Vidare visar utredningen i övrigt att utbildningen och undervisningen på Fokusskolan bedrivs i enlighet med läroplanens värdegrund. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Nyfo AB en anmärkning.

## Områden utan konstaterade brister

Undervisningen är saklig, allsidig och vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt undervisningen är icke-konfessionell.

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen.

Skolinspektionen har genomfört ett antal lektionsobservationer samt intervjuer med elever och lärare. Vidare har rektorn och biträdande rektorn intervjuats. Skolinspektionen har även tagit del av dokumentation, till exempel skolans ordningsregler, plan mot kränkande behandling samt undervisande lärares planeringar för undervisningen i de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena.

### Rättslig reglering

Av 1 kap. 5 § skollagen (2010:800) framgår bland annat att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Enligt 1 kap. 7 § skollagen får utbildningen vid fristående skolor ha en konfessionell inriktning. Undervisningen vid fristående skolor ska dock vara icke-konfessionell.

I förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet föreskrivs i del 1 Skolans värdegrund och uppdrag, avsnittet saklighet och allsidighet att undervisningen i skolan ska vara saklig och allsidig. Vidare framgår av samma del i läroplanen, i avsnittet grundläggande värden, att undervisningen i skolan ska vara icke-konfessionell. Närmare bestämmelser om undervisningens innehåll finns i respektive ämnes kursplan.

### **Skolinspektionens bedömning**

Av utredningen i ärendet framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom ovan angivna områden. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Beslutet har fattats av utredare Sara Carlsson.

I den slutliga handläggningen har undervisningsråd Malin Lundquist (föredragande), utredare Linda Wolf och utredare Charlotte Rudebeck medverkat.